

มาตรการลงโทษผู้กระทำผิดหญิงในคดีอาญา ศึกษากรณี
การจำกัดเสรีภาพไว้ในที่อยู่อาศัย

วสันต์ บุญประจักษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2558

**Punitive Measures for Women Offenders in Criminal Cases
: A Case Study of House Arrest.**

Wasan Boonprajuk

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws**

Department of Law

Pridi Banomyong Faculty of Law, Dhurakij Pundit University

2015

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาจากท่านคณาจารย์หลายท่าน ผู้เขียนขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร. คณิต ฌ นคร ที่กรุณาได้รับเป็นประธานกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำวิทยานิพนธ์และแนะนำแนวทางการไปสู่อาชีพ นักกฎหมายที่ดีในอนาคตด้วย และขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร. นัทธี จิตสว่าง และอาจารย์ ดร. สุภัชลี เทพหัสดิน ฌ อยุธา กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ท่านกรุณาตรวจเล่มวิทยานิพนธ์ ให้ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขประเด็นปัญหาตามวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์ด้วยดี ทำให้วิทยานิพนธ์ของผู้เขียนมีคุณค่าและเป็นไปตามหลักวิชาการมากยิ่งขึ้น

โดยเฉพาะ ผู้เขียนขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธาณี วรรณทร์ ซึ่งเป็นทั้งอาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาทฤษฎีและหลักกฎหมายอาญา และกฎหมาย บังคับโทษ เป็นผู้จุดประกายความคิดในประเด็นปัญหาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้แก่ผู้เขียน ตั้งแต่เมื่อครั้งผู้เขียนเริ่มเข้าศึกษาในระดับมหาบัณฑิต รวมถึงการให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาตั้งแต่ เริ่มเขียนบทนำ การหาบทต่างประเทศ การวิเคราะห์และจัดทำข้อเสนอแนะ และกระตุ้นให้ผู้เขียน ตั้งใจเขียนวิทยานิพนธ์ผ่าน โปรแกรมไลน์ (Line) เป็นประจำ จนทำให้ผู้เขียนสามารถจัดทำ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสมบูรณ์ได้

ผู้เขียนขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ผู้สอนทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้ติดตัวผู้เขียน ไปตลอดชีวิต โดยเฉพาะ ศาสตราจารย์ ดร. สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล ที่กรุณาแนะนำและช่วยต่อยอดประเด็นความคิด ของผู้เขียนผ่านรายงานในรายวิชาบัณฑิตสัมมนากฎหมายอาญา จนทำให้ผู้เขียนนำมาต่อยอดจนสำเร็จ เป็นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมถึงท่านรองศาสตราจารย์อัจฉริยา ชูตินันท์ ที่ให้ข้อเสนอแนะในการ จัดทำวิทยานิพนธ์หลายประการ

นอกจากนี้ บุคคลที่สำคัญที่สุดของผู้เขียน ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อเสถียร คุณแม่เสาวนีย์ ผู้ที่อบรมเลี้ยงดูสั่งสอนผู้เขียนมาตั้งแต่เยาว์และให้ทุกสิ่งทุกอย่างแก่ผู้เขียน ซึ่งในโลกนี้ ไม่มีผู้ใดที่จะให้กับผู้เขียนได้ ขอขอบคุณพี่สาวสาวคนรัก สำหรับกำลังใจและคำแนะนำที่มอบให้ ตลอดมา ขอขอบคุณ คุณธัญวรรณ ศรีพุ่ม ที่เป็นเพื่อนคู่คิดกับผู้เขียนมาเกือบ 9 ปี และขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ ทุกคน ที่ให้คำแนะนำด้านการเรียนและการจัดทำวิทยานิพนธ์ในระหว่างการศึกษาระดับ มหาบัณฑิตที่มหาวิทยาลัยแห่งนี้ ขอขอบพระคุณทุกท่านอีกครั้ง ด้วยหัวใจ

วสันต์ บุญประจักษ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ฅ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	9
1.3 สมมติฐานการศึกษา.....	9
1.4 วิธีการศึกษา.....	10
1.5 ขอบเขตของการศึกษา.....	10
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
2. แนวคิดเกี่ยวกับการจำกัดเสรีภาพผู้กระทำผิดหญิงไว้ในที่อยู่อาศัย.....	12
2.1 วัตถุประสงค์ของการลงโทษ.....	13
2.2 แนวคิดในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยไม่ใช้เรือนจำ.....	22
2.2.1 วัตถุประสงค์ของการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยไม่ใช้เรือนจำ.....	23
2.2.2 แนวคิดตามกฎมาตรฐานขั้นต่ำขององค์การสหประชาชาติ ว่าด้วยมาตรการไม่ควบคุม (The Tokyo Rules).....	29
2.3 แนวคิดในการลงโทษในชุมชน (Community sentence).....	37
2.3.1 ความหมายของการลงโทษในชุมชน.....	37
2.3.2 วัตถุประสงค์ของการลงโทษในชุมชน.....	39
2.4 แนวคิดของมาตรการลงโทษระดับกลาง (Intermediate punishment).....	43
2.4.1 ความหมายของมาตรการลงโทษระดับกลาง.....	43
2.4.2 วัตถุประสงค์ของมาตรการลงโทษระดับกลาง.....	44
2.4.3 รูปแบบของมาตรการลงโทษระดับกลาง.....	44
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับมาตรการทางเลือกแทนการจำคุกผู้กระทำผิดหญิง.....	46
2.5.1 ลักษณะเฉพาะและธรรมชาติของผู้กระทำผิดหญิง.....	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.2.3 รัฐมินนิโซตา (Minnesota).....	110
3.2.3.1 หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการจำกัดเสรีภาพไว้ในที่อยู่อาศัย.....	111
3.2.3.2 กระบวนการพิจารณาของศาล.....	114
3.2.3.3 การแก้ไขหรือเพิกถอนคำสั่งจำกัดเสรีภาพไว้ในที่อยู่อาศัย.....	119
3.3 กฎหมายฝรั่งเศส.....	121
3.3.1 หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการจำกัดเสรีภาพไว้ในที่อยู่อาศัย.....	122
3.3.2 กระบวนการพิจารณาของศาล.....	129
3.3.3 การแก้ไขหรือเพิกถอนคำสั่งจำกัดเสรีภาพไว้ในที่อยู่อาศัย.....	131
3.3.4 มาตรการควบคุมเพื่อป้องกันการหลบหนี.....	135
4. การจำคุกผู้กระทำความผิดหญิงตามกฎหมายไทย และวิเคราะห์แนวทางการนำ มาตรการลงโทษโดยการจำกัดเสรีภาพไว้ในที่อยู่อาศัยมาใช้ลงโทษผู้กระทำความผิดหญิง ในคดีอาญา.....	139
4.1 โทษจำคุกตามประมวลกฎหมายอาญา.....	140
4.1.1. ความเป็นมาของโทษจำคุก.....	140
4.1.2 สถานที่จำคุก.....	142
4.1.3 การจำคุกผู้กระทำความผิดหญิงไว้ในเรือนจำ.....	142
4.2 โทษกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา.....	151
4.2.1 ความเป็นมาของโทษกักขัง.....	151
4.2.2 การกักขังไว้ในที่อยู่อาศัยตามประมวลกฎหมายอาญา.....	152
4.2.2.1 หลักเกณฑ์และเงื่อนไขของการกักขังไว้ในที่อยู่อาศัย.....	153
4.2.2.2 กระบวนการพิจารณาของศาล.....	155
4.2.2.3 การแก้ไขหรือเพิกถอนคำสั่ง.....	156
4.3 การจำคุกไว้ในสถานที่อื่นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา.....	156
4.3.1 ความเป็นมา.....	157
4.3.2 หลักเกณฑ์และเงื่อนไข.....	164
4.3.2.1 หลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามมาตรา 89/2 แห่งประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา.....	164
4.3.2.2 สถานที่อื่นในการจำคุกตามกฎหมายกระทรวง.....	165

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4.3.3 กระบวนพิจารณาของศาล.....	168
4.3.4 การแก้ไขหรือเพิกถอนคำสั่ง.....	169
4.4 การทูลเกล้าฯการบังคับโทษจำคุก.....	169
4.4.1 หลักเกณฑ์และเงื่อนไข.....	170
4.4.2 กระบวนพิจารณาของศาล.....	171
4.4.3 การแก้ไขหรือเพิกถอนคำสั่ง.....	172
4.5 วิเคราะห์แนวทางการนำมาตราการลงโทษโดยการจำกัดเสรีภาพไว้ในที่อยู่อาศัย มาใช้เป็นมาตรการลงโทษผู้กระทำผิดหญิงในคดีอาญา.....	173
4.5.1 แนวความคิด.....	173
4.5.2 รูปแบบการลงโทษ.....	175
4.5.3 หลักเกณฑ์และเงื่อนไข.....	179
4.5.3.1 ประเภทของผู้กระทำผิดหญิง.....	180
1) ผู้กระทำผิดหญิงที่กระทำผิดความผิดไม่ร้ายแรง หรือที่มีโช้อาชญากรโดยสันดาน.....	181
2) ผู้กระทำผิดหญิงที่มีกรรมกร์ หรือมีบุตรที่อยู่ในวัยพึ่งพิง.....	183
3) ผู้กระทำผิดหญิงที่เป็นเยาวชนหญิง.....	186
4.5.3.2 ลักษณะของฐานความผิด.....	187
4.5.3.3 ระยะเวลาในการจำกัดเสรีภาพไว้ในที่อยู่อาศัย.....	191
4.5.4 กระบวนพิจารณาของศาล.....	191
4.5.5 การแก้ไขหรือเพิกถอนคำสั่ง.....	196
4.5.6 มาตรการควบคุมเพื่อป้องกันการหลบหนี.....	197
4.6 วิเคราะห์ข้อดีและข้อด้อยของการจำกัดเสรีภาพไว้ในที่อยู่อาศัย.....	200
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	203
5.1 บทสรุป.....	203
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	211
บรรณานุกรม.....	217
ประวัติผู้เขียน.....	224

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แผนภาพแสดงการแยกประเภทของผู้กระทำความผิด.....	40
2.2 แผนภาพแสดงการแก้ไขผู้กระทำความผิดแยกตามประเภทของการกระทำความผิด.	41
4.1 แผนภาพแสดงอัตราส่วนนักโทษเด็ดขาดหญิง แยกตามจำนวนโทษตามคำพิพากษา.....	145
4.2 แผนภาพแสดงจำนวนนักโทษเด็ดขาดหญิง แยกตามความผิดที่ศาลพิพากษาลงโทษ...	146